

**Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH**

**Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ**

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Број: 01-02-03-13- 297/17
Р: 06-03; 04-03 /17

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА
на дан 31. 12. 2016. године
Јавно предузеће „КОМУНАЛНО БРЧКО“ Д. о. о. Брчко дистрикт БиХ**

Брчко, јуна 2017. године

САДРЖАЈ

НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ	3
1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА.....	6
2. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ.....	9
3. УВОД.....	22
4. ОПШТИ ДИО	22
5. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	23
6. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ.....	23
7. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	24
7.1. РУКОВОДСТВО И СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА.....	24
7.2. ИЗРАДА, ДОНОШЕЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНА ПОСЛОВАЊА	26
7.3. БИЛАНС СТАЊА НА ДАН 31. 12. 2016. ГОДИНЕ	28
7.3.1. Стална средства и дугорочни пласмани	28
7.3.2. Текућа средства	30
7.3.3. Капитал.....	35
7.3.4. Дугорочне обавезе	35
7.3.5. Краткорочне обавезе	36
7.3.6. Ванбилансна имовина	37
7.4. БИЛАНС УСПЕХА ЗА ПЕРИОД 1. 1 – 1. 12. 2016. ГОДИНЕ.....	37
7.4.1. Пословни приходи	37
7.4.2. Пословни расходи.....	38
7.4.3. Финансијски приходи	41
7.4.5. Остали расходи и губици.....	42
7.4.6. Резултат пословања.....	43
8. УСКЛАЂЕНОСТ ПОДЗАКОНСКОГ АКТА СА ЗАКОНОМ	43
9. ЈАВНЕ НАБАВКЕ	44
10. КОМЕНТАР	44

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet bb, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет бб, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Менаџменту Јавног предузећа
„КОМУНАЛНО БРЧКО“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ
Н/р директора

НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ

Предмет ревизије

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја (биланс стања, биланс успјеха, извјештај о промјенама у капиталу и извјештај о новчаним токовима) Јавног предузећа „КОМУНАЛНО БРЧКО“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ (у даљем тексту: Предузеће), на дан 31. децембра 2016. године, те ревизију усклађености пословања с важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност руководства

Руководство је одговорно за припрему и фер презентацију ових финансијских извјештаја у складу с Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствене процјене које су разумне у датим околностима. Руководство је такође одговорно за усклађеност пословања Јавног предузећа с важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу спроведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ”, бројеви 40/08, 29/13 и 23/16) и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Ревизија укључује спровођење поступака ради прибављања ревизорских доказа о усклађености пословања и о износима и објављивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, ради осмишљавања ревизорских

поступака који су одговарајући у датим околностима, али не ради изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Поред одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијске трансакције и информације, по свим битним питањима, усклађене са одговарајућим законским прописима. Ова одговорност укључује спровођење процедура, како би се добили ревизијски докази о томе да ли се средства користе за намјене утврђене законима и прописима. Процедуре укључују процјену ризика од значајног неслагања са законима. Сматрамо да су прибављени ревизорски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Основ за изражавање мишљења

- a) Исказана набавна вриједност и исправка вриједности сталне имовине у активи биланса стања увећана је за ефекте расходања имовине и промета конта средстава у припреми (секција 7.3.1).
- b) Предузеће је доспјелу обавезу према повезаном лицу, која се односи на наплаћене приходе по основу комуналних услуга прије формирања Предузећа у износу од 163.000,00 КМ, исказало као дугорочну.
- c) Предузеће у току године није благовремено вршило плаћање пореза и доприноса на плате, што није у складу са одредбама Закона о порезу на доходак Брчко дистрикта БиХ, Одлуке о стопи доприноса за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, Закона о ПИО/МИО Федерације БиХ и Закона о доприносима Републике Српске (секција 7.4.2).
- d) Предузеће није завршило диобени биланс с Владом Брчко дистрикта БиХ тако да је доведена у питање тачност њихове презентације у финансијским извјештајима на повезаним рачунима (набавна вриједност, исправка вриједности, амортизација и обавезе које се могу конвертовати у капитал).
- e) Предузеће није пописом обухватило цјелокупну имовину Предузећа (инвентар на залихи РЈ администрација) и није омогућило поуздан натурални и вриједносни попис ситног инвентара у употреби.
- f) Исправка вриједности спорних потраживања извршена је у износу од 6.240.943,00 КМ без детаљне анализе узрока и оправданости њиховог настанка што оставља могућност њихове значајне појаве у будућности.
- g) Предузеће је у току године закључивало уговоре о обављању повремених и привремених послова и уговоре о дјелу без постојања прописаног подзаконског акта о врсти и обиму тих послова и начину ангажовања, на пословима који су углавном систематизовани у Правилнику о унутрашњој организацији, неријетко у периоду дужем од деведесет (90) дана годишње што није у складу са одредбама Закона о раду Брчко дистрикта БиХ. За ове намјене исплаћено је 332.412,65 КМ.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте квалификација а), b), d) и е) из претходног пасуса, финансијски извјештаји Јавног предузећа “КОМУНАЛНО БРЧКО” д. о. о. Брчко дистрикт БиХ, по свим битним питањима приказују истинито и фер стање имовине и обавеза на дан 31. 12. 2016. године, резултате пословања и новчани ток, за годину која се завршава на тај дан, у складу с Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Јавног предузећа “КОМУНАЛНО БРЧКО” д. о. о. Брчко дистрикт БиХ током 2016. године, осим за ефекте квалификација с), е), f) и g), биле су у свим материјално значајним аспектима усклађене са одговарајућим законским и другим прописима.

Замјеник главног ревизора:

Мр сц. Саво Грујић, дипл. ек.

Главни ревизор

Некир Суљагић, дипл. ек.

1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Извршеном ревизијом финансијских извјештаја Предузећа за 2016. годину, констатовали смо одређене пропусте и неправилности. Ради отклањања истих, дајемо сљедеће препоруке:

Потребно је израду и достављање Програма мјера за превазилажење пропуста и неправилности утврђених у ревизорском извјештају вршити у року прописаном одредбама Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је ради адекватног функционисања система интерних контрола, одредбе усвојених аката и контролних процедура континуирано усклађивати са законом и изазовима који се јављају у свакодневном пословању, те обезбиједити њихово извршавање, успостављањем адекватних процедура информисања и комуникације и ефективног надзора, уз досједно поштовање одредаба законских прописа.

Потребно је у одлуку о усвајању пословног плана укључити кључне показатеље чиме ће се обезбиједити једноставна и поуздана накнадна идентификација његовог садржаја.

Потребно је успоставити континуирано периодично извјештавање о резултатима пословања ради стварања услова за благовремено предузимање мјера и активности на отклањању узрока негативних одступања.

Потребно је пословни план сачињавати и благовремено достављати оснивачу на сагласност, како би исти ступио на снагу прије почетка године на коју се односи, чиме се стварају претпоставке за легално и рационално управљање пословањем.

Потребно је набавку свих сталних средстава евидентирати преко средстава у припреми ради стварања претпоставки за поуздано извјештавање о реализованим набавкама у току године.

Потребно је приликом састављања биланса стања на дан извјештавања из набавне вриједности и исправке вриједности сталне имовине искључити ефекте расходања имовине ради реалнијег исказивања стања њене отписаности.

Потребно је пописом залиха обухватити све залихе и извршити срањење са књиговодственим евиденцијама, по свим позицијама имовине и радним јединицама.

Потребно је успоставити аналитичку евиденцију ситног инвентара у употреби која обезбјеђује све податке за идентификацију и утврђивање појединачне вриједности ставке неопходне за предузимање адекватних мјера приликом промјена њиховог стања.

Потребно је обезбиједити досједно спровођење прописаних процедура у праћењу наплате потраживања и благовременог предузимања мјера према дужницима који не извршавају уговорене обавезе плаћања рачуна за преузета добра и услуге.

Потребно је извршити детаљну анализу узрока оспоравања плаћања услуга одвоза смећа те на основу налаза, у сарадњи с надлежним одјељењем, редефинисати подручја обавезног прикупљања и одвоза смећа.

За подручја и категорије корисника услуга за која се, након анализе, одреди обавеза прикупљања и одвоза смећа потребно је појачати активности на закључивању уговора и покретању и спровођењу поступака принудне наплате. За подручја без обавезе континуираног прикупљања и одвоза смећа потребно је услуге извршавати на основу захтјева корисника и уговора склопљених на основу стварних потреба корисника и трошкова пружања услуге.

Потребно је приликом издавања сагласности и вршења прикључења на електро и водоводну мрежу досједно примјењивати важећа упутства и друге акте Предузећа ради спречавања настанка спорних потраживања и избјегавања накнадних трошкова за њихову наплату.

С обзиром да је власник цјелокупног капитала Предузећа исказаног на позицији удјела чланова друштва са ограниченом одговорношћу (основни капитал) Брчко дистрикт БиХ, потребно је основни капитал исказати на позицији државног капитала, независно од облика организовања Предузећа.

Потребно је да Предузеће убрза активности на окончању диобеног биланса и упису повећања основног капитала код Основног суда Брчко дистрикта БиХ, за износ некретнина и покретних ствари преузетих приликом оснивања од стране оснивача.

Потребно је обавезе према повезаним правним лицима исказивати у складу с њиховом стварном рочношћу.

Потребно је увећање мјесечних плата запослених вршити на основу претходно донесених јасних и мјерљивих критеријума, у оквиру законских ограничења.

Потребно је уговоре о дјелу и уговоре о привременим и повременим пословима закључивати само за обављање послова који су предвиђени подзаконским актом, који нису систематизовани у Правилнику о унутрашњој организацији у оквиру законских рокова, као и оквиру планираних износа.

Потребно је приликом доношења подзаконског акта за дефинисање привремених и повремених послова обезбиједити неопходан ниво објективности и транспарентности у процедури избора појединачних извршилаца послова.

Потребно је, приликом обрачуна пореза на доходак на накнаде по уговорима о повременим и привременим пословима, првенствено утврдити суштински карактер дјелатности, а затим досједно примијенити одредбе о врсти прихода који представљају основицу за обрачун пореза на сваки појединачан случај.

Потребно је, за обављање дјелатности, обезбиједити ниво транспортних средстава који ће обезбиједити независност Предузећа и оптималну искоришћеност властитих средстава, а недостајуће ресурсе обезбјеђивати на друге начине.

Потребно је набавку услуга репрезентације вршити на основу претходно спроведеног планираног поступка јавних набавки досљедном примјеном одредаба Закона о јавним набавкама и подзаконским прописима у дијелу документовања свих спроведених радњи и подударности извора финансирања с периодом у коме се врши набавка и признавање издатака по том основу.

Потребно је реализацију услуга репрезентације вршити у оквиру износа одобрених финансијским планом за годину у којој се спроводе.

Потребно је донације извршавати досљедном примјеном закључених споразума, у дијелу прихваћеног износа и начина плаћања.

Потребно је издатке настале због обавезе обрачуна ПДВ-а на губитке електричне енергије изнад техничких норматива признавати у висини обавезе за ПДВ.

Потребно је, приликом дефинисања основне плате за конкретно радно мјесто, обезбиједити спровођење принципа једнаке плате за једнак рад ради спречавања дискриминације запослених.

Потребно је утврдити јасне и мјерљиве критеријуме за оцјену радног доприноса запослених, те прописати процедуру њихове примјене на конкретне послове приликом обрачуна плата за текући мјесец.

Потребно је обезбиједити да се усклађивање аката врши у роковима прописаним одредбама Закона о јавним предузећима у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је осим дефинисања потребног нивоа стручне спреме за поједино радно мјесто дефинисати и стручни профил који у највећој мјери одговара захтјевима конкретног радног мјеста.

Предузеће би требало, при изради подзаконских аката, да поштује начела хијерархије правних прописа и међусобне усклађености.

Потребно је ускладити Оперативно упутство о поступању по оквирним споразумима са Законом о јавним набавкама, у дијелу утврђивања обавезе закључивања уговора на основу оквирног споразума.

2. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Биланс стања на дан 31. 12. 2016. године

Група	ПОЗИЦИЈА		Биљешка	ИЗНОС текуће године 2016.			Износ претх. год. 2015.
				БРУТО	Испр. вриједности	НЕТО (5-6)	
1	2		3	4	5	6	7
	АКТИВА						
	А. СТАЛНА СРЕДС. И ДУГОР. ПЛАСМАНИ			22.843.787	11.870.709	10.973.078	11.366.230
01	I. Нематеријална средства			2.801.813	1.029.708	1.772.105	2.007.400
010	1.	Капитализована улагања у развој					
011	2.	Концесије, патенти и друга права		300.400	166.667	133.733	168.057
013, 014	4.	Остала нематеријална средства		2.501.413	863.041	1.638.372	1823.305
015, 017	5.	Аванси и нематеријална средства у припреми		-	-	-	16.038
02	II. Некретнине, постројења и опрема			20.041.974	10.841.001	9.200.973	9.358.830
020	1.	Земљишта					
021	2.	Грађевински објекти		5.700.642	1.278.072	4.422.570	4.647.355
022 до 024	3.	Постројења и опрема		11.839.066	7.219.849	4.619.217	2.748.351
026	4.	Стамбене зграде и станови					
025, 027	5.	Аванси и некретнине, постројења и опрема у припреми		2.502.266	2.343.080	159.186	1.963.124
03	III. Инвестиционе некретнине						
04	IV. Биолошка средства (016 до 019)						
05	V. Остала (специфична) стална материјална средства						

06	VI. Дугорочни финансијски пласмани					
060	1.	Учешће у капиталу повезаних правних лица				
061	2.	Учешће у капиталу других правних лица				
068	8.	Остали дугорочни финансијски пласмани				
07	VII. Друга дугорочна потраживања					
070	1.	Потраживања од повезаних правних лица				
071 до 078	2.	Остала дугорочна потраживања				
091, 098	VIII. Дугорочна разграничења					
090	B) ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА					
	C. ТЕКУЋА СРЕДСТВА			19.628.347	8.209.064	11.419.283
10 до 15	I. Залихе и средства намијењена продаји			4.325.272	1.968.121	2.357.151
10	1.	Сировине, материјал, резервни дијелови и ситан инвентар		4.325.272	1.968.121	2.357.151
11	2.	Полупроизводи и недовршене услуге				
12	3.	Готови производи				
13	4.	Роба				
14	5.	Стална ср. намијењена продаји и обустављено пословање				
15	6.	Дати аванси				
	II.	Готовина, краткор. а потраж. и кратк. пласмани		15.303.075	6.240.943	9.062.132
20	1.	Готовина и готовински еквиваленти		832.393		832.393
20 без 207		а) Готовина		832.393		832.393
207		б) Готовински еквиваленти				

11, 22, 23	2.	Краткорочна потраживања		14.325.585	6.240.943	8.084.642	14.160.524
210		а) Купци – повезана правна лица					
211		б) Купци у земљи		13.783.338	6.025.650	7.757.688	13.657.727
212		с) Купци у иностранству					
22		д) Потраживања из специфичних послова					
23		е) Друга краткорочна потраживања		542.247	215.293	326.954	502.797
24	3.	Краткорочни финансијски пласмани					
240		а) Краткорочни кредити повезаним правним лицима					
241		б) Краткорочни кредити дати у земљи					
242		с) Краткорочни кредити дати у иностранству					
243, 244		д) Краткорочни дио дугорочних пласмана					
245		е) Финансијска средства намијењена трговању					
246		ф) Друга финансијска средства по фер вриједности					
248		г) Остали краткорочни пласмани					
27	4.	Потраживања за ПДВ					
28 без 288	5.	Активна временска разграничења		145.097		145.097	490.311
288		D) ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА					
290		E) ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА					
		ПОСЛОВНА АКТИВА		42.472.134	20.079.773	22.392.361	28.887.310
88		Ванбилансна актива		137.937.566	0	137.937.566	138.341.787
		Укупно актива		180.409.700	20.079.773	160.329.927	167.229.097

Група конта	ПОЗИЦИЈА		Биљешка	Износ текуће године 2016.	Износ претходне године 2015.
1	2		3	4	5
	ПАСИВА				
	А. КАПИТАЛ			6.154.695	13.144.528
30	I. Основни капитал			2.000	2.000
300	1.	Дионички капитал			
302	2.	Удјели чланова Јавног предузећа са ограниченом одговорношћу		2.000	2.000
305	5.	Државни капитал			
309	6.	Остали основни капитал			
31	II. Уписани неуплаћени капитал				
320	III. Емисиона премија				-
	IV. Резерве			700.000	
321	1.	Законске резерве			
322	2.	Статутарне и друге резерве		700.000	
дио 33	V. Ревалоризационе резерве				
дио 33	VI. Нереализовани добици				
дио 33	VII. Нереализовани губици				
34	VIII. Нераспоређена добит			12.442.529	13.142.528
340	1.	Нераспоређена добит ранијих година		12.442.529	12.681.872
341	2.	Нераспоређена добит извјештајне године			460.656
342	3.	Нераспоређени вишак прихода ранијих година			
343	4.	Нераспоређени вишак прихода извјештајне године			

35	IX. Губитак до висине капитала		6.989.834	
350	1.	Губитак ранијих година		
351	2.	Губитак извјештајне године	6.989.834	
352	3.	Непокривени вишак расхода ранијих година		
353	4.	Непокривени вишак расхода извјештајне године		
360	X. Откупљене властите дионице и удјели			
дио 40	В) ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА		0	0
дио 40	1.	Дугорочна резервисања за трошкове и ризике		
дио 40	2.	Дугорочна разграничења		
	С) ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		6.138.767	6.139.153
410	1.	Обавезе које се могу конвертовати у капитал	5.975.268	5.975.268
411	2.	Обавезе према повезаним правним лицима	163.000	163.000
413, 414	4.	Дугорочни кредити		
415, 416	5.	Дугорочне обавезе по финансијском лизингу		
419	7.	Остале дугорочне обавезе	499	885
408	Д) ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ			
	Е) КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		10.098.899	9.603.629
42	I. Краткорочне финансијске обавезе		1.002.530	19.498
420	1.	Обавезе према повезаним правним лицима		
421	2.	Обавезе по краткорочним вриједносним хартијама		
422	3.	Краткорочни кредити узети у земљи	1.000.000	-
423	4.	Краткорочни кредити узети у иностранству		
424, 425	5.	Краткорочни дио дугорочних обавеза		
429	7.	Остале краткорочне финансијске обавезе	2.530	19.498

43	II. Обавезе из пословања		8.032.559	7.640.696
430	1.	Примљени аванси, депозити и кауције	450.066	101.986
431	2.	Добављачи – повезана правна лица		
432	3.	Добављачи у земљи	7.572.167	7.540.396
433	4.	Добављачи у иностранству	10.326	(1.791)
439	5.	Остале обавезе из пословања	-	105
44	III. Обавезе из специфичних послова			
45	IV. Обавезе по основу плата, накнада и осталих примања запослених		873.574	1.576.891
450 до 452	1.	Обавезе по основу плата и накнада плата	859.432	1.555.394
453 до 455	2.	Обавезе по основу накнада плата које се рефундирају	14.142	21.497
456 до 458	3.	Обавезе за остала примања запослених		
46	V. Друге обавезе		7.382	13.753
47	VI. Обавезе за ПДВ		182.854	235.340
48 без 481	VII. Обавезе за остале порезе и друге дажбине			
481	VIII. Обавезе за порез на добит			117.451
49 без 495	F) ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА			
495	G) ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ			
	ПОСЛОВНА ПАСИВА		22.392.361	28.887.310
89	Ванбилансна пасива		137.937.566	138.341.787
	Укупна пасива		160.329.927	167.229.097

Биланс успјеха за период 1. јануар – 31. децембар 2016. године

Табела број 2

Група	ПОЗИЦИЈА	Биљешка	ИЗНОС	
			Текућа година 2016.	Претходна година 2015.
1	2	3	5	6
	I. ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА			
	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
	Пословни приходи		38.639.924	38.752.969
60	1. Приходи од продаје робе			
600	а) Приходи од продаје робе повезаним пр. ли.			
601	б) Приходи од продаје робе на домаћем тржишту			
602	с) Приходи од продаје робе на страном тржишту			
61	2. Приходи од продаје учинака		38.573.385	38.660.802
610	А) Приходи од продаје учинака повезаним правним лицима			
611	б) Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту		38.573.385	38.660.802
612	с) Приходи од продаје учинака на стр. тржишту			
62	3. Приходи од активирања или потрошње робе и учинака			
65	4. Остали пословни приходи		66.539	92.167
	Пословни расходи		38.423.170	37.510.956
50	1. Набавна вриједност продате робе		22.123.333	21.764.109
51	2. Материјални трошкови		2.338.763	1.741.760
52	3. Трошкови плата и осталих личних примања		10.402.796	10.142.817
520, 521	А) Трошкови плата и накнада плата запосленима		9.107.576	9.171.497
523, 524	б) Трошкови осталих примања, накнада и права запослених		854.484	550.358
527, 529	с) Трошкови накнада осталим физичким лицима		440.736	420.962
53	4. Трошкови производних услуга		1.818.716	2.002.700
540 до 542	5. Амортизација		1.000.263	920.781
543 до 549	6. Трошкови резервисања			
55	7. Нематеријални трошкови		739.299	938.789
повећ. 11 и 12, или 595	Повећање вриједности залиха учинака			
смањ. 11 и 12, или 596	Смањење вриједности залиха учинака			
	Добит од пословних активности		216.754	1.242.013
	Губитак од пословних активности			
	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
66	Финансијски приходи		181.013	161.462
660	1. Финансијски приходи од повезаних правних лица			
661	2. Приходи од камата		181.013	161.462
662	3. Позитивне курсне разлике			
663	4. Приходи од ефеката валутне клаузуле			
664	5. Приходи од учешћа у добити заједничких улагања			
669	6. Остали финансијски приходи			

56	Финансијски расходи		394.756	372.776
560	1. Финансијски расходи из односа с повезаним правним лицима			
561	2. Расходи камата		394.756	372.776
569	5. Остали финансијски расходи			
	Добит од финансијске активности			
	Губитак од финансијске активности		213.743	211.317
	Добит редовне активности		3.011	1.030.699
	Губитак редовне активности			
	ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
67 без 673	Остали приходи и добици			
670	1. Добици од продаје сталних средстава			
677	7. Наплаћена отписана потраживања			
679	9. Отпис обавеза, укинута резервисања и остали приходи			
57 без 573	Остали расходи и губици		6.992.845	453.027
570	1. Губици од продаје и расходовања сталних средст.		11.865	2.519
575	5. Губици од продаје материјала			
576	6. Мањкови		-	5.750
577	7. Расходи из основа заштите од ризика			
578	8. Расходи по основу исправке вријед. и отписа потраживања		6.636.198	123.818
579	9. Расходи и губици на залихама и остали расходи		344.782	320.940
	Добит по основу осталих прихода и расхода			
	Губитак по основу осталих прихода и расхода		6.992.845	453.027
	ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ СРЕДСТАВА			
68 без 688	Приходи из основа усклађивања вриј. средстава			
680	1. Приходи од усклађивања вриј. нематеријалних средстава			
681	2. Приходи од усклађ. вриј. материјалних сталних средстава			
685	6. Приходи од усклађивања вриједности залиха			
689	9. Приходи од усклађивања вриједности осталих средстава			
58 без 588	Расходи из основа усклађивања вриједности средстава			
580	1. Умањење вриједности нематеријалних средстава			
581	2. Умањење вриједности материјалних сталних средстава			
585	6. Умањење вриједности залиха			
589	8. Умањење вриједности осталих средстава			

Дио 64	Повећање вриједности специфичних сталних средстава			
640	Повећање вриј. инвестиционих некретнина које се не амортизују			
642	Повећање вриједности осталих средстава која се не амортизују			
Дио 64	Смањење вриједности специфичних сталних средстава			
643	Смањење вриј. инвестиционих некретнина које се не амортизују			
	Добит од усклађивања вриједности			
	Губитак од усклађивања вриједности			
690, 691	Приходи из основа промјене рачуноводствених политика			
590, 591	Расходи из основа промјене рачуноводствених политика			
	ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК НЕПРЕКИНУТОГ ПОСЛОВАЊА			
	Добит непрекинутог пословања прије пореза			577.672
	Губитак непрекинутог пословања прије пореза		6.989.834	
	ПОРЕЗ НА ДОБИТ НЕПРЕКИНУТОГ ПОСЛОВАЊА			
дио 721	Порески расходи периода		-	117.016
дио 722	Одложени порески расходи периода			
дио 723	Одложени порески приходи периода			
	НЕТО ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК НЕПРЕКИНУТОГ ПОСЛОВАЊА			460.656
	Нето добит непрекинутог пословања			
	Нето губитак непрекинутог пословања		6.989.834	
	ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК ПРЕКИНУТОГ ПОСЛОВАЊА			
673 и 688	Приходи и добици из основа продаје и усклађивања вриједности			
573 и 588	Расходи и губици из основа продаје и усклађивања вриједности			
	Добит прекинутог пословања			
	Губитак прекинутог пословања			
Дио 72	Порез на добит од прекинутог пословања			
	Нето добит прекинутог пословања			
	Нето губитак прекинутог пословања			
	НЕТО ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА			
	Нето добит периода			460.656
	Нето губитак периода		6.989.834	
723	Међудивиденде и друге расподјеле добити у току периода			
	II. ОСТАЛА СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК			
	1. Добити од реализације ревалоризе. резерви			

	сталних средстава			
	2. Добици од промјене фер вриједности финансијских средстава			
	6. Остали нереализовани добити и добити утврђени директно у капиталу			
	ГУБИЦИ УТВРЂЕНИ ДИРЕКТНО У КАПИТАЛУ			
	Остала свеобухватна добит прије пореза			
	Остали свеобухватни губитак прије пореза			
	Обрачунати одложени порез на осталу свеобухватну добит			
	Нето остала свеобухватна добит			
	Нето остали свеобухватни губитак			
	Укупно нето остала свеобухватна добит периода			460.656
	Укупно нето остали свеобухватни губитак		6.989.834	
	Нето добит/губитак периода према власништву		6.989.834	460.656
	а) власницима матице			
	б) власницима мањинских интереса			
	Укупна нето свеобухватна добит/губитак према			
	а) власницима матице			
	б) власницима мањинских интереса			
	Зарада по дионици:			
	а) обична			
	б) раздијељена			
	Просјечан број запослених:			
	- на бази сати рада		488	477
	- на бази стања крајем сваког мјесеца			

**Извјештај о готовинским токовима
директни метод за 2016. годину**

Табела број 3

Р. бр.	О П И С	Ознака за АОП	ИЗНОС	
			Текућа година	Претходна година
0	1	2	3	4
A.	ГОТОВИНСКИ ТОКОВИ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВН.			
I.	Приливи готовине из пословне активности (302 до 304)	301	44.925.521	45.356.800
1.	Приливи од купаца и примљени аванси	302	44.719.532	45.085.116
2.	Приливи од премија, субвенција, дотација и сл.	303		
3.	Остали приливи од пословне активности	304	205.989	271.684
II.	Одлив готовине из пословних активности (306 до 310)	305	45.545.274	45.390.284
1.	Одлив из основа исплате добављачима и дати аванси	306	31.259.892	33.444.275
2.	Одлив из основа плата, накнада плата и других примања запослених	307	11.184.159	9.747.955
3.	Одлив из основа плаћених камата	308	394.756	372.776
4.	Одлив из основа пореза и других дажбина	309	2.380.135	1.546.550
5.	Остали одливи из пословних активности	310	326.332	278.728
III.	Нето прилив готовине из пословних активности (301–305)	311		
IV.	Нето одлив готовине из пословних активности (305-301)	312	619.753	33.484
B.	ГОТОВИНСКИ ТОК ИЗ УЛАГАЧКИХ АКТИВНОСТИ			
I.	Прилив готовине из улагачких активности (314 до 319)	313	106.540	161.462
1.	Прилив из основа краткорочних фин. пласмана	314		
2.	Прилив из основа продаје дионица и удјела	315		
3.	Прилив из основа продаје сталних средстава	316		
4.	Прилив из основа камата	317	106.540	161.462
5.	Прилив из основа дивиденд. и учешћа у добити	318		
6.	Прилив из основа осталих дугорочних финансијских пласмана	319		
II.	Одлив готовине из улагачких активности (321 до 324)	320		
1.	Одлив из основа краткорочних фин. пласмана	321		
2.	Одлив из основа куповине дионица и удјела	322		
3.	Одлив из основа куповине сталних средстава	323		
4.	Одлив из осталих дугорочних финансијских пласмана	324		
III.	Нето приливи готовине из улагачких активности (313-320)	325	106.540	161.462
IV.	Нето одливи готовине из улагачких активности (313-320)	326		

C.	ГОТОВИНСКИ ТОКОВИ ИЗ ФИНАНСИЈСКИХ АКТИВНОСТИ			
I.	Прилив готовине из финансијских активности (328 до 331)	327	2.000.000	2.000.000
1.	Прилив из основа повећања основног капитала	328		
2.	Прилив из основа дугорочних кредита	329		
3.	Прилив из основа краткорочних кредита	330	2.000.000	2.000.000
4.	Прилив из основа осталих дугорочних и краткорочних обавеза	331		
II.	Одливи готовине из финансијских активности (333 до 338)	332	1.000.000	2.000.000
1.	Одлив из основа откупа властитих дионица и удјела	333		
2.	Одлив из основа дугорочних кредита	334		
3.	Одлив из основа краткорочних кредита	335	1.000.000	2.000.000
4.	Одлив из основа финансијског лизинга	336		
5.	Одлив из основа исплаћених дивиденди	337		
6.	Одлив из основа осталих дугорочних и краткорочних обавеза	338		
III.	Нето прилив готовине из финансијских активности (327-332)	339	1.000.000	
IV.	Нето одлив готовине из финансијских активности (332-327)	340		
D.	УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (301+313+327)	341	47.032.06 1	47.518.26 2
E.	УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (305+330+332)	342	46.545.27 4	47.390.28 4
F.	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (341-342)	343	486.787	127.978
G.	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (342-341)	344		
H.	Готовина на почетку извјештајног периода	345	345.605	217.627
I.	Позитивне курсне разлике из основа прерачуна готовине	346		
J.	Негативне курсне разлике из основа прерачуна готовине	347		
K.	Готовина на крају извјештајног периода (345+343-344+346-347)	348	832.393	345.605

Извјештај о промјенама у капиталу за период који завршава на дан 31. 12. 2016. године

Табела број 4

Ред. број	Врста промјене у капиталу	Дионичарски и други облици основног капитала	Ревалориз. резерве (МРС 16, МРС 21 и МРС 38)	Нереализовани добици/губици по основу финанс. имовине распл. за продају	Остале резерве (емисиона премија, зак. и стат. резерве)	Акумулирана нерасп. добит /непокривени губитак	Укупно (3+4+5+6+7)	Мањински интерес	Укупни капитал (8+9)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Стање на дан 31. 12. 2014. године	2.000				12.681.872	12.683.872		12.683.872
4.	Поновно исказано стање на дан 31. 12. 2013. године односно 1. 1. 2015. године	2.000				12.681.872	12.683.872		12.683.872
9.	Нето добит/губитак периода исказана у биланци успјеха	-				460.656	460.656		460.656
12.	Стање на дан 31. 12. 2015. год.	2.000				13.142.528	13.142.528		13.142.528
15.	Поновно исказано стање на дан 31. 12. 2015. године, односно 1. 1. 2016. године	2.000				13.142.529	13.142.529		13.142.529
19.	Нето добит/губитак периода исказана у биланци успјеха					(6.989.834)	(6.989.834)		(6.989.834)
20.	Нето добици / губици периода признати директно у капиталу				700.000	(700.000)			
21.	Објављене дивиденде и др. обл. расп. доб. и пок. губ.								
22.	Емис. дион. Капит. И др. облици пов. или смањ. осн. кап.								
23.	Стање на дан 31. 12. 2016. године	2.000			700.000	5.452.695	6.154.695		6.154.695

**НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА
Јавног предузећа „КОМУНАЛНО БРЧКО“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ за 2016. годину**

3. УВОД

Ревизија финансијских извјештаја Предузећа обављена је на основу овлашћења у складу са Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ и другим релевантним прописима, као и на основу годишњег плана ревизија.

4. ОПШТИ ДИО

Јавно предузеће за комуналне дјелатности „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ основано је као предузеће са ограниченом одговорношћу за дистрибуцију и продају електричне енергије, сакупљање, пречишћавање и дистрибуцију воде, прикупљање и обраду отпадних вода, прикупљање и обраду осталог отпада, као и друге дјелатности које служе регистрованим дјелатностима, а које су у складу с важећом класификацијом дјелатности у Дистрикту, утврђене Статутом Предузећа.

Предузеће је правно лице, основано према Закону о јавним предузећима Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 15/06, 05/07, 19/07, 01/08; 24/08 и 17/16), Одлуком Скупштине Брчко дистрикта БиХ о оснивању Јавног предузећа, број: 0-02-022-81/07 од 26. јуна 2007. године, исправком Одлуке, број: 0-02-022-81/07-1 од 17. јула 2007. године и Одлуке о измјенама и допунама Одлуке о оснивању, број: 01-02-111/08 од 12. јуна 2008. године.

Предузеће је на основу Закона о судском регистру Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 9/01, 10/02, 14/02, 14/02, 5/03 и 8/03) регистровано код Основног суда Брчко дистрикта БиХ 28. децембра 2007. године под бројем: 096-0-Рег-07-000889.

Назив Јавног предузећа гласи: Јавно предузеће за комуналне дјелатности „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ.

Скраћени назив фирме је ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ.

Сједиште Предузећа је у Брчком, Студентска улица број 13.

Оснивач Предузећа је Брчко дистрикт БиХ са оснивачким капиталом у износу у износу од 2.000,00 КМ, што представља 100% капитала.

Предузеће је економска и пословна цјелина, а организовано је у четири радне јединице:

- РЈ Електродистрибуција;
- РЈ Водовод и канализација;
- РЈ Чистоћа и
- РЈ Администрација.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних мјеста Јавног предузећа предвиђено је 498 запослених, док је на дан 31. 12. 2016. године број

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ запослених био 470 на неодређено вријеме, седамнаест (17) на одређено вријеме и једанаест (11) приправника. За седам (7) запослених радни однос мирује.

5. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су финансијски извјештаји Предузећа за 2016. годину, извршене финансијске трансакције исказане у тим извјештајима, те усклађеност финансијског пословања са законским прописима.

Циљ ревизије је да се на основу спроведене ревизије изрази мишљење да ли су финансијски извјештаји припремљени, у сваком значајном погледу, у складу с важећом законском регулативом и примјењивим оквиром финансијског извјештавања. Ревизија укључује и процјену да ли руководство Предузећа примјењује законе и остале важеће прописе и акте, користе ли се средства за одговарајуће намјене у оквиру датих овлашћења, оцјену финансијског управљања, оцјену система интерних контрола у погледу заштите имовине и откривања и спречавања значајно погрешних приказивања у финансијским извјештајима.

Обим ревизије утврђен је интерним планским документима ревизије. Системом узорковања смо испитали значајне процесе везане за планирање, управљање и руковођење пословним активностима, имовину и изворе, потраживања и обавезе, приходе и расходе, као и значајније процедуре јавних набавки. С обзиром да је ревизија обављена на бази узорка и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Ревизија је укључила и давање препорука за даљи рад за подручја која смо оцијенили битним, а у којима су уочени недостаци везани за финансијско пословање и извјештавање.

Сви износи у финансијским извјештајима исказани су у конвертибилним маркама (КМ).

6. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ, извршила је ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа за 2015. годину и доставила коначан извјештај број: 01-02-03-13-268/16 од 6. јуна 2016. године.

Ревизијом смо утврдили да је Предузеће 7. септембра 2016. године сачинило Акциони план поступања по препорукама Канцеларије за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ, тако да исти није у законском року од тридесет (30) дана доставило Канцеларији за ревизију, што није у складу са одредбама члана 17 става 2 Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је, израду и достављање Програма мјера за превазилажење пропуста и неправилности утврђених у ревизорском извјештају вршити у року прописаном одредбама Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ.

Освртом на препоруке дате у Извјештају о ревизији за 2015. годину, те увидом у предузете активности утврдили смо сљедеће:

- **Предузеће је спровело препоруке које се односе на:**
 - детаљно образлагање стања значајних спорних потраживања у забиљешкама уз финансијске извјештаје, у складу са одредбама Правилника о рачуноводству Предузећа;
 - процјену наплативости свих спорних потраживања, како је то предвиђено Правилником о рачуноводственим политикама и препорукама МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја;
 - правовременост уплате пореза и доприноса на плате која је успостављена крајем године;
 - усклађивање Правилника о раду са законским прописима.
- **Предузеће је дјелимично спровело препоруку која се односи на:**
 - наставак активности на закључивању уговора са корисницима услуга прикупљања и одвоза смећа (домаћинствима) у складу са одредбама Закона о комуналним дјелатностима, ради повећања сврсисходности и рационалности пружања услуга одвоза смећа и ефикасније наплате потраживања;
 - покретање активности на окончању диобеног биланса и уписа повећања основног капитала, за износ некретнина и покретних ствари преузетих од стране оснивача приликом оснивања.
- **Предузеће није спровело препоруке које се односе на:**
 - исказивање оснивачког улога на позицији државног капитала;
 - упис повећања основног капитала из акумулиране добити код Основног суда Брчко дистрикта БиХ.

7. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

7.1. Руководство и систем интерних контрола

Орган управљања у Предузећу је Управни одбор, који се, у складу с чланом 11 Закона о јавним предузећима Брчко дистрикта БиХ и чланом 24 Статута Јавног предузећа “Комунално Брчко” д. о. о. састоји од пет (5) чланова које именује градоначелник Брчко дистрикта БиХ на период од четири године. Управни одбор је у првој половини 2016. године радио у сазиву од 2012. године.

Овлашћено лице за заступање Предузећа је директор. У правним пословима с трећим лицима, на основу Одлуке о оснивању, директор може самостално закључивати уговоре до износа од 60.000,00 КМ, а преко тог износа уз сагласност Управног одбора. Предузеће је дало прокуру као писмено овлашћење за предузимање правних радњи у име Предузећа и исту регистровало у Основном суду.

Послове директора Предузећа до 19. марта 2016. године обављао је директор именован Одлуком Управног одбора Предузећа од 19. марта 2012. године.

Због истека мандата директору, Управни одбор (коме је почетком године такође истекао мандат) Одлуком од 29. фебруара 2016. године истог је именовано као вршиоца дужности од 19. марта 2016. године на период од два мјесеца.

Одлуком Управног одбора од 17. маја 2016. године продужено је именовање вршиоца дужности за још два мјесеца, односно до 18. јула 2016. године.

Четвртог јула 2016. године, због истека мандата Управном одбору Предузећа, и неблаговременог именовања новог Управног одбора, Скупштина Брчко дистрикта БиХ је именovala вршиоца дужности директора Предузећа, до избора новог директора, а најдуже шест (6) мјесеци. На редовној сједници одржаној 13. јула 2016. године Скупштина Брчко дистрикта БиХ је донијела одлуку о утврђивању престанка мандата ранијем директору са даном 18. 3. 2016. године, односно даном истека мандата и допуно одлуке о именовању вршиоца дужности директора.

Након окончања поступка, на предлог Комисије за избор кандидата за чланове Управног одбора Предузећа, 25. јула 2016. године градоначелник Брчко дистрикта БиХ је донио одлуку о именовању чланова Управног одбора Предузећа, чиме су створене претпоставке за законито управљање Предузећем.

Према Статуту, унутрашња организација Предузећа се састоји из радних јединица у којима се оснивају службе и утврђује се Правилником о унутрашњој организацији, који доноси Управни одбор уз сагласност оснивача. У Предузећу је успостављена интерна ревизија. Због тренутне упражњености радног мјеста интерног ревизора, у току 2016. године извршено је попуњавање на одређено вријеме до двије године. Интерни ревизор је непосредно одговоран директору Предузећа. Осим интерног ревизора на пословима интерне ревизије је ангажован и стручни сарадник за интерну ревизију.

Ревизијски тим је извршио процјену функционисања система интерних контрола на основу спроведене ревизије одређених процеса пословања и утврдио да је Предузеће у значајном дијелу нормативно уредило контролне активности. Предузеће је донијело значајан број аката и писаних правила којима су у највећем дијелу уређене процедуре и поступања запослених у обављању послова и радних задатака у оквиру радних процеса, у складу с прописаним и додијељеним овлашћењима. Одговорност за успоставу и функционисање система интерних контрола је на руководству Предузећа, а основа функционалног система интерних контрола је постојање одговарајућег контролног окружења, сагледавање свих пословних и других ризика и заснивање контролних, информативних, надзорних и других пословних активности на спречавању или умањењу њиховог утицаја на пословање Предузећа путем умањења њихових ефеката или пребацивању на трећа лица (осигурање дјелатности).

Контролно окружење првенствено долази до изражаја кроз организациону структуру, начин руковођења, преношење овлашћења, вредновање резултата рада, систем награђивања и поштовање постојећих законских и интерних прописа и правила.

Ревизијом је такође утврђено да су усвојене политике и процедуре поступања запослених за главне процесе пословања успостављене у довољној мјери да обезбиједи разумно

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ
увјерење да су постигнути основни циљеви редовних активности, док не обезбјеђују
ефикасно управљање и поуздану и адекватну заштиту имовине од могућих губитака.

Погрешке у финансијском пословању у 2016. години које се односе на исказивање набавне вриједности и исправке вриједности сталне имовине, промета средстава у припреми, непотпуност пописа залиха, непостојање аналитичке вриједносне евиденције ситног инвентара у употреби, пропусти при читавању количина испоручене електричне енергије и воде, неблаговремено предузимање мјера наплате потраживања и праћење рокова код уговарања одложеног оброчног плаћања, настанак спорних потраживања за дјелатности за које је прописана уплата унапријед, исказивање рочности обавеза према повезаном лицу, обрачун и исплата повећања плата без постојања јасних и доказивих критеријума, закључивање уговора о дјелу за обављање редовних послова и преко максималног законског рока, као и недосљедна примјена прописа приликом набавке услуга репрезентације указују на постојање недостатака у функционисању система интерних контрола.

Потребно је ради адекватног функционисања система интерних контрола, одредбе усвојених аката и контролних процедура континуирано усклађивати са законом и изазовима који се јављају у свакодневном пословању, те обезбиједити њихово извршавање, успостављањем адекватних процедура информисања и комуникације и ефективног надзора, уз досљедно поштовање одредаба законских прописа.

7.2. Израда, доношење и реализација плана пословања

Одредбама члана 30 Статута Предузећа утврђена је обавеза и надлежност за доношење годишњег плана пословања Предузећа.

Израда годишњег плана пословања Предузећа започиње израдом планова радних јединица које праве руководиоци уз спецификовање планираних задатака и збирну процјену потребних средстава за њихову реализацију, а завршава њиховим обједињавањем на нивоу Предузећа.

Ревизијом смо утврдили да је пословни план за 2016. годину усвојен на 50. редовној сједници Управног одбора Одлуком број: 01-11706/15 од 15. децембра 2015. године са елементима:

Укупно планирани приходи 39.745.000,00 КМ;
Укупно планирани расходи 39.365.100,00 КМ;

Планирана добит (разлика прихода и расхода): _____ 379.900,00 КМ.

У току године вршене су двије измјене и допуне плана пословања у дијелу плана јавних набавки без утицаја на приходе и расходе.

Такође смо утврдили да одлука о усвајању пословног плана не садржи кључне елементе пословног плана, тако да није обезбијеђена довољна поузданост истовјетности садржаја плана с планираним величинама презентованим приликом његовог доношења.

Предузеће је сачинило план набавки као извод пословног плана који је објављен на веб-страници Предузећа.

У наредној табели дајемо упоредни преглед значајних позиција планираних и остварених прихода и расхода:

Опис	Остварено 2015.	2016. г.		Индекс	
		План	Остварено	5/3	5/4
2	3	4	5	6	7
РАСХОДИ И ГУБИЦИ					
Набавна вриједност продате робе	21.764.109	22.465.000	22.123.333	101,7	98,5
Трошкови сировина и материјала	844.260	1.129.000	1.498.301	177,5	132,7
Утрошена енергија и гориво	759.423	765.000	710.580	93,6	92,9
Утрошени резервни дијелови	79.436	66.500	56.045	70,6	84,3
Отпис ситног инвентара ..	58.641	36.500	73.837	125,9	202,3
Материјални трошкови	1.741.760	1.997.000	2.338.763	134,3	117,1
Трошкови бруто плата и накнада	9.171.497	9.425.140	9.107.576	99,3	96,6
Трошкови службених путовања	29.192	38.000	25.369	86,9	66,8
Остале накнаде запосленим	521.166	647.760	829.115	159,1	128,0
Накнаде другим физичк. лицима	420.962	357.000	440.736	104,7	123,5
Трошкови плата и накнада	10.142.817	10.467.900	10.402.796	102,6	99,4
Услуге израде и дораде учинака	78.882	100.500	104.526	132,5	104,0
Транспортне услуге	45.003	50.000	15.567	34,6	31,1
Услуге одржавања	265.731	371.200	328.414	123,6	88,5
Трошкови закупа	1.215.967	986.000	945.057	77,7	95,8
Остале производне услуге	397.117	530.500	425.152	107,1	80,1
Трошкови производних услуга	2.002.700	2.038.200	1.818.716	90,8	89,2
Амортизација	920.781	860.000	1.000.263	108,6	116,3
Трошкови непроизводних услуга	197.343	214.000	168.663	85,5	78,8
Трошкови репрезентације	39.181	35.600	73.735	188,2	207,1
Премије осигурања	125.500	94.000	107.727	85,8	114,6
Услуге платног промета	79.694	84.400	44.793	56,2	53,1
Поштанске услуге	81.784	100.000	86.483	105,7	86,5
Таксе и накнаде	200.220	155.000	123.710	61,8	79,8
Остали нематеријални трошкови	215.067	259.000	134.188	62,4	51,8
Непроизводне услуге	938.789	942.000	739.299	78,8	78,5
Камате	372.776	353.000	394.756	105,9	111,8
Расходи расходовања сталних с.	2.519	11.360	11.865	471,0	104,4
Расходи од IV потраживања	123.818	184.008	6.636.199	5.359,6	
Расходи и губици на залихама	5.750	46.632	0	0,0	0,0
Остали расходи и губици	132.087	242.000	6.648.064		
Расходи од умањења вриј. и др.	320.940	0	344.781	107,4	
Укупни расходи и губици	38.336.759	39.365.100	45.810.771	119,5	116,4
ПРИХОДИ И ДОБИЦИ					
Пословни приходи	38.660.803	39.333.000	38.573.385	99,8	98,1
Финансијски приходи	161.462	292.000	181.013	112,1	62,0
Остали приходи и добици	92.167	120.000	66.539	72,2	55,4
Укупни приходи и добици	38.914.432	39.745.000	38.820.937	99,8	97,7
Финансијски резултат	577.673	379.900	-6.989.834		

Ревизијом реализације пословног плана и годишњег извјештаја о пословању уочили смо одређене недостатке и неправилности који се огледају у:

- Годишњи извјештај о пословању је сачињен у формату који даје податке о реализованим величинама у односу на протекле периоде, док не омогућава упоредивост планираних и реализованих активности и планираних и остварених прихода и расхода који су резултат њиховог спровођења.
- Предузеће није у потпуности успоставило планирање и финансијско извјештавање по дјелатностима у дијелу објективизованих кључева за распоред општих трошкова администрације.
- Предузеће није у потпуности успоставило планирање, праћење и извршавање појединих расхода за оквирним величинама одобреним у пословном плану.
- Предузеће није успоставило периодично извјештавање у току године ради праћења планираних и остварених финансијских величина.

Годишњи план пословања за 2017. годину усвојен је 28. децембра 2016. године, у законском року, а на давање сагласности оснивача упућен је 5. априла 2017. године.

Потребно је у одлуку о усвајању пословног плана укључити кључне показатеље чиме ће се обезбиједити једноставна и поуздана накнадна идентификација његовог садржаја.

Потребно је успоставити континуирано периодично извјештавање о резултатима пословања ради стварања услова за благовремено предузимање мјера и активности на отклањању узрока негативних одступања.

Потребно је пословни план сачињавати и благовремено достављати оснивачу на сагласност, како би исти ступио на снагу прије почетка године на коју се односи, чиме се стварају претпоставке за легално и рационално управљање пословањем.

7.3. Биланс стања на дан 31. 12. 2016. године

7.3.1. Стална средства и дугорочни пласмани

У билансу стања на дан **31. 12. 2016.** године стална средства су исказана у нето износу од **10.973.078,00 КМ**, од чега се 1.772.105,00 КМ односи на нематеријална стална средства, док се 9.200.973,00 КМ односи на некретнине, постројења и опрему.

Нематеријална средства исказана су у износу 1.772.105,23 КМ са сљедећом структуром:

Врста сталних средстава	Набавна вриједност	Исправка вриједности	Нето вриједност (2-3)
1	2	3	4
Лиценце и друга права	300.400,10	166.666,56	133.733,54
Улагања у туђа материјална средства	6.888,88	2.295,22	4.593,66
Остала нематеријална средства	2.494.524,13	860.746,10	1.633.778,03
Укупно:	2.801.813,11	1.029.707,88	1.772.105,23

Предузеће је у 2016. години извршио набавку нематеријалне имовине у износу од 95.872,29 КМ од чега је 79.834,48 КМ евидентирано преко средстава у припреми, а 16.037,81 КМ је евидентирано директно на позицији средства без објављивања у забиљешкама уз финансијске извјештаје.

Потребно је набавку свих сталних средстава евидентирати преко средстава у припреми ради стварања претпоставки за поуздано извјештавање о реализованим набавкама у току године.

Некретнине, постројења и опрема

У билансу стања исказане су некретнине, постројења и опрема са набавном вриједношћу 20.041.974,00, исправком вриједности 10.841.001,00 КМ и садашњом вриједношћу у износу од 9.200.973,00 КМ.

Ревизијом је утврђено да су у набавну вриједност и исправку вриједности укључени износи расходоване имовине и промет средстава у припреми, тако да стање набавне вриједности и исправке вриједности након искњижавања дајемо у сљедећем прегледу. Погрешка није имала утицај на исказану садашњу вриједност.

Врста материјалних сталних средстава	Набавна вриједност	Исправка вриједности	Нето вриједност (2-3)
1			
021 – Грађевински објекти	5.700.642,18	1.278.071,67	4.422.570,51
022 – Постројења и опрема	6.170.800,95	2.080.706,37	4.090.094,58
023 – Инвентар	1.767.915,26	1.354.296,20	413.619,06
024 – Транспортна средства	3.843.251,34	3727.748,32	115.503,02
025 – Инвестиције у току	159.185,83	0	159.185,83
Укупно:	17.641.795,56	8.440.822,56	9.200.973

Потребно је приликом састављања биланса стања на дан извјештавања из набавне вриједности и исправке вриједности сталне имовине искључити ефекте расходовања имовине ради реалнијег исказивања стања њене отписаности.

7.3.2. Текућа средства

Вриједност текућих средстава исказана је у износу од **11.419.283,00 КМ** и мања су, у односу на исти дан претходне године, за 6.101.797,00 КМ, а структура истих дата је у сљедећој табели:

Р. бр.	Опис текућих средстава	Износ у КМ		Структура 2016. г.	Индекс
		2015. година	2016. година	%	3/2* 100
0	1	2	3	4	5
I	Залихе (2+3)	2.524.640,00	2.357.151,00	20,6	93,4
1	Сировине, материјал, резервни дијелови и ситан инвентар	2.524.640,00	2.357.151,00	20,6	93,4
2	Предујмови за залихе (аванси)	-	-	-	
II	Готовина, краткорочна потраживања и краткорочни пласмани (3+4+5+6)	14.996.440,00	9.062.132,00	79,4	60,4
3	Готовина и еквиваленти готовине	345.605,00	832.393,00	7,3	240,9
4	Купци у земљи	13.657.727,00	7.757.688,00	67,9	56,8
5	Друга краткорочна потраживања	502.797,00	326.954,00	2,9	65,0
6	Активна временска разграничења	490.311,00	145.097,00	1,3	29,6
	УКУПНО ТЕКУЋА СРЕДСТВА (I+II)	17.521.080,00	11.419.283,00	100,0	65,2

Залихе

Стање залиха материјала и ситног инвентара Предузећа исказано је у износу од **2.357.150,90 КМ**. Вриједност залиха, на наведени дан, по радним јединицама износи како сlijеди:

a)	РЈ Водовод	995.517,42 КМ
b)	РЈ Чистоћа	286.893,82 КМ
c)	РЈ Електродистрибуција	1.067.702,68 КМ
d)	РЈ Администрација	7.036,98 КМ
	У К У П Н О	2.357.150,90 КМ

Увидом у пописне листе и елаборат у попису утврдили смо да пописом нису обухваћене залихе ситног инвентара на складишту у РЈ Администрација у износу 7.036,98 КМ, што значи да је попис некомплетан и да није извршено стварно усаглашавање са стањем у главној књизи.

Постојећа аналитичка евиденција ситног инвентара у употреби не садржи његову набавну вриједност, тако да не обезбјеђује поуздану идентификацију појединачног средства приликом инвентарисања, утврђивања мањкова или расходања.

Потребно је пописом залиха обухватити све залихе и извршити сравњење са књиговодственим евиденцијама, по свим позицијама имовине и радним јединицама.

Потребно је успоставити аналитичку евиденцију ситног инвентара у употреби која обезбјеђује све податке за идентификацију и утврђивање појединачне вриједности ставке неопходне за предузимање адекватних мјера приликом промјена њиховог стања.

Готовина, краткорочна потраживања и краткорочни пласмани

У финансијским извјештајима Предузећа, укупна готовина, краткорочна потраживања и краткорочни пласмани исказани су у износу од 9.062.132,00 КМ, како слиједи:

А) Готовина и еквиваленти готовине	832.393,00 КМ;
В) Краткорочна потраживања	8.084.642,00 КМ;
С) Активна временска разграничења	145.097,00 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти

Новац и новчани еквиваленти исказани су у износу 832.393,02 КМ и односе се на новчана средства:

На трансакционом рачуну НЛБ банка д. д.	621.643,86 КМ;
На трансакционом рачуну „UniCredit Bank“ д. д.	197.827,30 КМ;
На трансакционом рачуну “Raiffeisen bank” д. д.	4.624,93 КМ;
На трансакционом рачуну НЛБ Развојна банка а. д.	2,50 КМ;
Девизни рачун у земљи „UniCredit bank“ д. д.	7.490,34 КМ;
Девизни рачун у земљи “НЛБ банк” д. д.	44,95 КМ;
Благајна у домаћој валути	759,14 КМ.

Краткорочна потраживања

У финансијским извјештајима Предузећа, укупна потраживања исказана су у износу од 8.084.641,09 КМ.

Структура укупних потраживања дата је у сљедећем прегледу:

а) Потраживања од купаца у земљи	7.757.687,72 КМ;
б) Потраживања за затезне камате	272.058,10 КМ;
с) Потраживања од ФЗО за боловања	28.904,27 КМ;
д) Потраживања аконтација пореза на добит	25.991,22 КМ.

Потраживања од купаца у земљи

У билансу стања на дан 31. 12. 2016. године исказано је стање потраживања од купаца у земљи у износу од 7.757.687,72 КМ.

Структура потраживања од купаца у земљи дата је у прегледу како сlijеди:

Врста учинка	Редовна потраживања	Спорна потраживања	Исправка вриједности	Нето вриједност
Испорука електричне енергија	5.831.308	2.688.831	2.672.287	5.847.852
Испоруке воде и услуге канализације	474.723	1.026.831	691.555	809.999
Услуге одвоза смећа	592.001	1.418.876	1.413.864	597.013
Остале услуге предузећа	502.824	1.247.944	1.247.944	502.824
Затезне камате	272.058	215.293	215.293	272.058
УКУПНО:	7.672.914	6.597.775	6.240.943	8.029.746

Исправка вриједности спорних потраживања од купаца у укупном износу од 6.240.943,69 КМ, која представља 96,4% спорних потраживања или 43,7% укупног стања потраживања, извршена је на основу одлуке Управног одбора Предузећа, број предмета: 01-00315/17 од 21. фебруара 2017. године.

За сва исправљена спорна потраживања покренуте су тужбе за наплату или пријава потраживања за правна лица над којима је покренут стечајни поступак.

Увидом у аналитичке картице појединих купаца уочили смо накнадне корекције обрачуна потрошње електричне енергије у дијелу ангажоване снаге или потрошње по тарифама које се односе на дуже временске периоде. Код дијела купаца воде уочено је да нису издате фактуре за децембар због проблема у преузимању електронских података о потрошњи која се врши даљинским читавањем, а Предузеће нема успостављену процедуру поступања у датој ситуацији. Осим тога ревизијом салда највећих дужника утврдили смо да не постоји редовно праћење наплате редовних потраживања, као ни оброчних уплата од дужника са којима су склопљени уговори о оброчном плаћању, што указује на пропусте и недостатке у функционисању нормативно успостављеног система интерних контрола.

Потребно је обезбиједити досједно спровођење прописаних процедура у праћењу наплате потраживања и благовременог предузимања мјера према дужницима који не извршавају уговорене обавезе плаћања рачуна за преузета добра и услуге.

Потраживања за испоручену електричну енергију

У оквиру исправке вриједности спорних потраживања по основу испорука електричне енергије на правна лица се односи 2.583.380,27 КМ, док се на домаћинства односи 88.906,74 КМ. Највећи износ исправке потраживања од правних лица односи се на потраживања

„Боснаплод“ д. д. Брчко дистрикт БиХ –у стечају	868.112,25 КМ;
„Нови Бимекс“ д. д. Брчко дистрикт БиХ – у стечају	569.240,87 КМ;

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ	
„Хигра“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ	244.737,79 КМ;
„Пирометал“ д. д. Брчко дистрикт БиХ – у стечају	169.999,59 КМ;
Канцеларија за управљање јавном имовином	129.815,20 КМ;
„Комуналац“ д. о. о. Г. Рахић	81.924,58 КМ;
УКУПНО	2.063.830,28 КМ.

Потраживања за услуге одвоза смећа

Потраживања за услуге одвоза смећа, исказана су у аналитичкој евиденцији у износу од 2.010.877,00 КМ, од чега се на спорна потраживања односи 1.418.876,00 КМ. У 2016. години је извршена исправка вриједности спорних потраживања за одвоз смећа у износу од 1.413.864,00 КМ, тако да је у билансу стања исказана садашња вриједност у износу од 597.013,00 КМ.

Увидом у спискове спорних потраживања која су ушла у исправку вриједности установили смо да се иста не односе равномјерно на све категорије корисника него да постоји концентрација по категоријама и подручјима.

Пружањем услуга одвоза смећа и њиховим фактурисањем обухваћено је цијело подручје Брчко дистрикта БиХ.

У складу с чланом 208 Закона о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", бројеви 30/04, 24/07 и 9/13) подручја на којима се обавезно прикупља и одвози кућно смеће и крупни отпад одређује давалац комуналне услуге уз сагласност Одјељења надлежног за заштиту околине, уз обавезу закључивања уговора о условима прикупљања и одвоза смећа.

Просјечан број корисника услуга одвоза смећа из категорије домаћинства у 2016. години износио је 19.153, од чега су са 6.292 или 32,8% закључени уговори о условима прикупљања и одвоза смећа.

Потребно је извршити детаљну анализу узрока оспоравања плаћања услуга одвоза смећа те на основу налаза, у сарадњи с надлежним одјељењем, редефинисати подручја обавезног прикупљања и одвоза смећа.

За подручја и категорије корисника услуга за која се, након анализе, одреди обавеза прикупљања и одвоза смећа потребно је појачати активности на закључивању уговора и покретању и спровођењу поступака принудне наплате. За подручја без обавезе континуираног прикупљања и одвоза смећа потребно је услуге извршавати на основу захтјева корисника и уговора склопљених на основу стварних потреба корисника и трошкова пружања услуге.

Спорна потраживања (утужена)

На дан 31. 12. 2016. године у оквиру позиције потраживања од купаца у земљи, спорна (утужена) потраживања износе 6.382.482,60 КМ, структура истих дата је у сљедећем прегледу:

1	Спорна потраживања (електрична енергија – домаћинства)	88.906,74
2	Спорна потраживања (електрична енергија – правна лица)	2.599.923,98
3	Спорна потраживања – испоручена вода – домаћинства	644.592,58

4	Спорна потраживања – одвоз смећа домаћинства	846.950,99
5	Спорна потраживања – вода правна лица	382.238,68
6	Спорна потраживања – смеће правна лица	571.925,30
7	Спорна потраживања прикључак на вод. мрежу	79.262,01
8	Спорна потраживања – услуге на захтјев грађана	1.989,67
9	Спорна потраживања – прикључак на ел.мрежу	5.306,97
10	Спорна потраживања – ел.сагласности	189.487,46
11	Остале накнаде – прикључак воде	7.160,13
12	Остале услуге азил	535.000,00
13	Неовлаштена потрошња – правна лица	142.271,52
14	Неовлаштена потрошња – домаћинства	279.158,05
15	Услуге градске депоније	8.308,52
	У К У П Н О:	6.382.482,60

Потраживања за остале услуге

Потраживања за остале услуге исказана су у укупном износу од 1.750.168,00 КМ са исправком у износу од 1.247.944,00 КМ и нето вриједношћу 502.824,00 КМ.

Увидом у аналитичку евиденцију исправљених потраживања утврђено је да се најзначајнији износи односе на потраживања по основу пружених услуга збрињавања напуштених животиња 535.000,00 КМ, неовлашћену потрошњу електричне енергије – домаћинства 279.158,05 КМ и неовлашћену потрошњу – правна лица 142.271,52 КМ. За оспорена потраживања су предузете прописане мјере наплате.

Осим наведеног у структури осталих потраживања присутна су значајна потраживања за издавање електроенергетских сагласности и прикључака на електро и водоводну мрежу за која је у складу са упутствима Предузећа била прописана претходна уплата накнаде уз обавезу њеног доказивања од стране корисника, што указује на недосљедну примјену властитих аката и процедура и недовољну бригу о заштити имовине Предузећа.

Потребно је приликом издавања сагласности и вршења прикључења на електро и водоводну мрежу досљедно примјењивати важећа упутства и друге акте Предузећа ради спречавања настанка спорних потраживања и избјегавања накнадних трошкова за њихову наплату.

Активна временска разграничења

На дан билансирања, 31. 12. 2016. године, на позицији активних временских разграничења исказан је износ од 145.097,50 КМ и односи се на разграничене премије осигурања запослених. Поступак набавке услуга осигурања покренут је на основу Одлуке број: 02.07/3-03022/16 од 26. августа 2016. године. Након спроведеног отвореног поступка закључен је оквирни споразум на двије године на износ 290.195,00 КМ на бази 550 запослених за основно и допунско колективно осигурање и педесет (50) запослених за осигурање од смрти од саобраћајне незгоде.

За 2017. годину потписан је уговор на износ од 145.097,50 КМ. На основу захтијеваних осигураних сума по ризицима прихваћена је понуда која износи 21,98 КМ по запосленом мјесечно.

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ
Узимајући у обзир резултате пословања и трошкове осигурања запослених за 2016. годину који су остварени у износу од 80.186,95 КМ, нисмо се увјерили у **примјереност** значајног повећања осигураних сума које ће у 2017. години довести до повећања трошкова осигурања за 81% у односу на 2016. годину.

7.3.3. Капитал

На дан билансирања на позицији капитала исказан је износ од 13.144.528,00 КМ. Од тога се на уплаћени основни капитал приликом оснивања Предузећа односи 2.000,00 КМ, на статутарне резерве формиране по Одлуци број: 02.07/1-03-КЦ-015 од 21. марта 2013. године се односи 700.000,00 КМ, на нераспоређену добит ранијих година 12.442.529,00 КМ и на позицији губитка извјештајне године 6.989.834,00 КМ.

Основни капитал је исказан на позицији удјела чланова друштва са ограниченом одговорношћу.

С обзиром да је власник цјелокупног капитала Предузећа исказаног на позицији удјела чланова друштва са ограниченом одговорношћу (основни капитал) Брчко дистрикт БиХ, потребно је основни капитал исказати на позицији државног капитала, независно од облика организовања предузећа.

7.3.4. Дугорочне обавезе

На позицији дугорочних обавеза у билансу стања на дан 31. 12. 2016. године исказан је износ од 6.138.767,00 КМ, а односе се на сљедеће:

- обавезе према оснивачу, које се могу конвертовати у капитал, у износу од 5.975.268,00 КМ и
- обавезе према повезаним правним лицима (наплаћена потраживања за испоруке воде извршене прије оснивања Предузећа) у износу од 163.000,04 КМ.

Управни одбор Предузећа, на основу Одлуке градоначелника, број: 30-000366/13, о улагању некретнина и покретних ствари Брчко дистрикта БиХ у ЈП „Комунално Брчко“ Брчко дистрикт БиХ, донио је Одлуку број: 01-14969/13, о повећању основног капитала, односно докапитализацији у износу од 5.975.268,00 КМ.

До окончања наше ревизије, Предузеће није извршило упис повећања основног капитала, односно није извршило докапитализацију код Основног суда Брчко дистрикта БиХ, за вриједност некретнина и покретних ствари, преузетих од стране оснивача по окончању диобеног биланса.

Анализирајући **обавезе према повезаном правном лицу**, на основу увида у рјешење Пореске управе Брчко дистрикта БиХ, број: 04.3-14-8-СЛ-005/2011. од 15. јула 2011. године установили смо да се обавезе односе на наплаћена потраживања за испоруке воде прије оснивања Предузећа која припадају Влади Брчко дистрикта БиХ, а наплаћена су од стране Предузећа у периоду 30. новембар 2009 – 31. децембар 2010. године. Предузеће је погрешно исказало обавезу као дугорочну с обзиром да је иста доспјела још у 2011. години и по суштини представља краткорочну обавезу.

Потребно је да Предузеће убрза активности на окончању диобеног биланса и упису повећања основног капитала код Основног суда Брчко дистрикта БиХ, за износ некретнина и покретних ствари преузетих приликом оснивања од стране оснивача.

Потребно је обавезе према повезаним правним лицима исказивати у складу са њиховом стварном рочношћу.

7.3.5. Краткорочне обавезе

На позицији краткорочних обавеза у Билансу стања исказан је износ од 10.098.899,00 КМ, и структура истих дата је у сљедећем прегледу:

a) Краткорочне финансијске обавезе	1.002.530,00 КМ;
b) Обавезе из пословања	8.032.559,00 КМ;
c) Обавезе по основу плата, накнада и пореза и доприноса на плаће	873.574,00 КМ;
d) Друге обавезе	7.382,00 КМ;
e) Обавезе за ПДВ	182.854,00 КМ;
Краткорочне обавезе (a+b+c+d+e+f)	10.098.899,00 КМ.

Краткорочне финансијске обавезе

На позицији краткорочних финансијских обавеза у исказан је износ од 1.002.530,00 КМ, од чега се 1.000.000,00 КМ односи на обавезе по револвинг кредиту, док се 2.528,91 КМ односи на обавезе за погрешне уплате.

На позицији обавеза из пословања, исказан је износ од 8.032.559,00 КМ, које се односе на сљедеће:

- Примљени аванси депозити и кауције 450.066,29 КМ;
- Добављачи у земљи 7.572.166,72 КМ;
- Добављачи у иностранству 10.326,20 КМ.

Обавезе по основу плата, накнада и осталих примања запослених

На позицији обавезе по основу плата, накнада и осталих примања запослених исказан је износ од 880.957,08 КМ. Ревизијом смо утврдили да се односе на плате за децембар:

- Обавезе по основу плата и накнада плата и других примања 535.017,68 КМ;
 - Обавеза за порез на плате и накнаде плата 35.932,60 КМ;
 - Обавеза за доприносе у вези са платама и накнадама плата 288.481,99 КМ;
 - Обавезе за боловања 14.142,12 КМ;
-
- 873.574,39 КМ.

Друге обавезе

Исказани износ од 7.382,69 односи се на обавезе за накнаде члановима Управног одбора.

Обавезе за ПДВ

Обавезе за по основу излазног ПДВ-а исказане су, на дан 31. 12. 2016. године, у износу од 182.854,34 КМ.

7.3.6. Ванбилансна имовина

У ванбилансној евиденцији исказан је износ од **137.937.566,00** КМ који се односи на вриједност сталних средстава у власништву Владе Дистрикта, која су дата на управљање и коришћење Јавном предузећу.

Промјене у 2016. години односе се на враћање дијела имовине у износу од 404.220,97 КМ Одјељењу за јавну безбједност.

Наведена средства разврстана су у пописним листама, Предузећа на дан 31. 12. 2016. године, по организационим јединицама како слиједи:

1. Електродистрибуција	59.776.231,02 КМ;
2. Водовод и канализација	72.911.151,89 КМ;
3. Чистоћа	2.753.168,00 КМ;
У К У П Н О :	135.440.550,91 КМ.

Осим наведених износа у посебној пописној листи РЈ Водовод и канализација исказан је износ од 2.497.015,59 КМ који се односи на имовину којом не располаже Предузеће а која је била укључена у претходне пописне листе.

7.4. Биланс успјеха за период 1. јануар – 31. децембар 2016. године

7.4.1. Пословни приходи

У Билансу успјеха исказани су пословни приходи у износу од 38.639.924,00 КМ. Структура по врстама прихода дата је у сљедећем прегледу:

Р. б.	Опис	2015. г.	2016. г.	Индекс
0	1	2	3	3/2
1	Приходи од продаје електричне енергије	30.214.978	31.367.817	104
2	Приходи од продаје воде	2.243.204	2.226.923	99
3	Приходи од услуга одвоза смећа	2.153.219	2.187.090	102
4	Приходи од услуга одржавања јавних површина, љетног и зимског одрж. путева	1.347.725	948.842	70
5	Приходи од издавања електроенергетске сагласности	257.414	267.070	104
6	Приходи од прикључака на водоводну мрежу	1.989.282	772.270	39
7	Приходи од услуга градске депоније	102.309	134.793	132

8	Приходи од одржавања јавне расвјете	135.997	135.999	100
9	Приходи од пружања осталих услуга	216.674	533.581	246
10	Остали пословни приходи	92.167	65.539	71
	У К У П Н О:	38.752.969	38.639.924	100

7.4.2. Пословни расходи

У финансијском извјештају билансу успјеха исказани су пословни расходи у износу од 38.423.170 КМ и односе се на сљедеће:

Р.б.	Опис	2015.г.	2016.г.	Индекс
0	1	2	3	3/2
1	Набавна вриједност продате робе	20.359.971	22.123.333	109
2	Материјални трошкови	3.145.898	2.338.763	74
3	Трошкови плата и осталих личних примања	10.142.817	10.402.796	103
4	Трошкови производних услуга	2.002.700	1.818.716	91
5	Амортизација	920.781	1.000.263	109
6	Нематеријални трошкови	938.789	739.299	79
	У К У П Н О:	37.510.956	38.423.170	102

Издаци за бруто плате и накнаде остварени су у износу од 10.402.795,60 КМ, од чега се на бруто плате односи 9.107.575,85 КМ, накнаде за дневнице и трошкове службених путовања 25.368,89 КМ, остале накнаде и помоћи запосленима 829.114,73 КМ, накнаде члановима УО и прокуристима 108.323,48 КМ и трошкове накнада по уговорима о дјелу и уговора о повременим и привременим пословима 332.412,65 КМ.

У току године Предузеће је каснило у плаћању пореза и доприноса на плате, што је постигнуто крајем године тако да се обавезе за бруто плате односе на плату за децембар 2016. године.

Увидом у обрачун плата за децембар утврђено је да је, на основу Одлуке Управног одбора извршено повећање плате директору Предузећа за 30% што је образложено посебним залагањем на извршењу задатака. Одлука је донесена без постојања јасних и мјерљивих критеријума за утврђивање радног доприноса и довела је до прекорачења горње границе плате директора јавних предузећа дефинисане чланом 25а Закона о јавним предузећима ("Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", бројеви 15/06, 05/07, 19/07, 01/08 и 24/08 и 17/16).

Потребно је увећање мјесечних плата запослених вршити на основу претходно донесених јасних и мјерљивих критеријума, у оквиру законских ограничења.

Издаци за уговоре о дјелу и уговоре о повременим и привременим пословима остварени су у износу од 332.412,65 КМ што је за 4,7% више од остварења у претходној години, док

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ је 23,5% више од износа планираног у пословном плану за 2016. годину. С обзиром да је Предузеће остварило приходе за 2,3% мање од плана и исказало губитак у пословању за 2016. годину нисмо се увјерили у оправданост повећавања поменутих издатака изнад планираног износа.

Ревизијом трошкова по уговорима о дјелу и уговорима о обављању привремених и повремених послова уочена је недосљедна примјена Закона о раду, с обзиром да је закључивање дијела уговора вршено за обављање послова који су систематизовани у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији, исти нису као привремени и повремени послови утврђени у закону, подзаконском акту, колективном уговору или правилнику о раду, као и да је ангажовање вршено у роковима дужим од максималних деведесет (90) дана.

Због непостојања подзаконског акта који регулише повремене и привремене послове, као и процедуре избора није обезбијеђен минимум транспарентности приликом избора ангажованих извршилаца.

Приликом обрачуна пореза на доходак накнаде по уговорима су третиране као приходи од повремене самосталне дјелатности, те су примијењене одредбе члана 16 става 4 Закона о порезу на доходак, као лицима која остварују доходак од **повремене самосталне дјелатности** из члана 14 става 5 тачке с) овог закона те су им признати расходи у висини 20% оствареног прихода за резиденте Брчко дистрикта БиХ.

Ревизијом одредаба закључених уговора у дијелу врсте послова утврђено је да се највећи дио уговора односи на обављање несамоствалних послова, с обзиром да послодавац одређује услове рада (вријеме рада, мјесто рада, дневни и седмични одмор, средства рада,...) тако да третман ангажмана као самосталне дјелатности није у складу с наведеним одредбама Закона.

Потребно је уговоре о дјелу и уговоре о привременим и повременим пословима закључивати само за обављање послова који су предвиђени подзаконским актом, који нису систематизовани у Правилнику о унутрашњој организацији у оквиру законских рокова, као и оквиру планираних износа.

Потребно је, приликом доношења подзаконског акта за дефинисање привремених и повремених послова, обезбиједити неопходан ниво објективности и транспарентности у процедури избора појединачних извршилаца послова.

Потребно је, приликом обрачуна пореза на доходак на накнаде по уговорима о повременим и привременим пословима, првенствено утврдити суштински карактер дјелатности, а затим досљедно примјенити одредбе о врсти прихода који представљају основицу за обрачун пореза на сваки појединачан случај.

Трошкови производних услуга остварени су у износу од 1.818.715,98 КМ, од чега се на услуге изнајмљивања односи 945.056,51 КМ, услуге одржавања 328.413,62 КМ, остале услуге 273.952,40 КМ и услуге оглашавања, рекламе и спонзорства 151.199,91 КМ.

У оквиру трошкова изнајмљивања, исказани су трошкови оперативног лизинга у износу од 819.588,00 КМ. Наведени трошкови књиговодствено су евидентирани на основу мјесечних фактура (од 1. до 12. мјесеца 2016. године), испостављених од стране „S Leasing“ д. о. о. Сарајево по Уговору, број: 02.07/3-22006/12 (обавезе по Уговору теку

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ од маја 2015. године), о изнајмљивању моторних возила путем оперативног лизинга, на период од педесет три (53) мјесеца.

Од осталих услуга изнајмљивања најзначајнији је најам радних машина у износу од 82.840,00 КМ.

Узимајући у обзир степен отписаности транспортних средстава Предузећа који износи 97% констатујемо да се Предузеће довело у позицију високе зависности од најма возила и радних машина неопходних за редовно обављање регистроване дјелатности.

Потребно је, за обављање дјелатности, обезбиједити ниво транспортних средстава који ће обезбиједити независност Предузећа и оптималну искоришћеност властитих средстава, а недостајуће ресурсе обезбјеђивати на друге начине.

У оквиру услуга одржавања средстава на одржавање рачунара и софтвера односи се 91.439,76 КМ, за сервисирање властитих теретних возила потрошено је 83.432,21 КМ, одржавање трафостаница 45.245,30 КМ, сервисирање изнајмљених возила 42.906,70 КМ и одржавање остале опреме 65.389,65 КМ.

У оквиру услуга оглашавања, реклама и спонзорства најзначајнији су издаци који се односе на оглашавање на основу закључених копродуцентских уговора, закључених са три медијске институције, у износу од 105.004,58 КМ, на трошкове рекламног материјала се односи 19.533,15 КМ и трошкове спонзорства 13.000,00 КМ.

Трошкови амортизације остварени су у износу од 1.000.263,00 КМ и 8,6% су већи од остварења у претходној години, док су за 16,3% већи од планираних, што указује на пропусте у планирању.

У оквиру трошкова амортизације на амортизацију нематеријалне имовине односи се 315.129,57 КМ или 32% док се на материјалну имовину односи 685.133,99 или 68%.

Нематеријални трошкови остварени су у износу од 739.299,30 КМ и 21,2% су мањи од остварења претходне године, а 22,5% су мањи од плана.

У структури нематеријалних трошкова исказана су повећања у односу на претходну годину и план код трошкова репрезентације и премија осигурања.

Трошкови репрезентације су остварени у износу од 73.735,25 КМ и већи су од остварења у претходној години за 88% док су 107% већи од плана. Набавка услуга репрезентације вршена је примјеном Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама.

До децембра 2016. године набавка услуга репрезентације вршена је највећим дијелом по оквирном споразуму закљученом у децембру 2015. године на једну (1) годину и оквирном вриједношћу 15.000,00 КМ без ПДВ-а. Као извор за финансирање наведен је план прихода за 2015. годину. Због набавке крајем године, Предузеће није обезбиједило довољан ниво транспарентности поступка набавке с обзиром да се поступак набавке и његова реализација не финансирају из истог извора.

У плану набавки за 2016. годину на позицији 160 планирана је континуирана набавка угоститељских услуга и услуга кетеринга у износу 20.000,00 КМ. Пословним планом за 2016. годину укупни издаци за репрезентацију одобрени су у износу од 35.600,00 КМ.

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ
Првог децембра 2016. године расписан је Јавни позив број: 02.07/3-00782/16 за набавку угоститељских услуга и услуга кетеринга путем закључивања уговора са више понуђача на период једне године до укупног износа од 20.000,00 КМ.

Јавним позивом није утврђен рок за подношење понуда. Тачком 7 Јавног позива предвиђено је потписивање општих уговора са више понуђача, а за сваку појединачну набавку услуга закључује се посебан уговор.

Набавке у децембру 2016. године у износу од 25.014,02 КМ извршене су без претходног закључивања уговора са пријављеним понуђачима, као и без закључивања појединачних уговора за сваку набавку услуга, што је образложено износима рачуна који су појединачно мањи од 500,00 КМ. Ревизијом је утврђено постојање више појединачних рачуна мањих од 500,00 КМ са истим датумом што указује на недоследну примјену Правилника о поступку додјеле уговора о услугама из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама.

Потребно је набавку услуга репрезентације вршити на основу претходно спроведеног планираног поступка јавних набавки досљедном примјеном одредаба Закона о јавним набавкама и подзаконским прописима у дијелу документовања свих спроведених радњи и подударности извора финансирања с периодом у коме се врши набавка и признавање издатака по том основу.

Потребно је реализацију услуга репрезентације вршити у оквиру износа одобрених финансијским планом за годину у којој се спроводе.

Премије осигурања остварене су у износу од 107.726,89 КМ од чега се на осигурање возила односи 25.619,94 КМ, на колективно осигурање запослених 80.186,95 КМ и осигурање од посљедица незгоде на клизалишту 1.920,00 КМ.

Предузеће је исказало **добит од пословних активности** у износу 216.754,00 КМ која је 82% **мања** од остварења у претходној години.

7.4.3. Финансијски приходи

У билансу успјеха исказани су финансијски приходи од камата у износу од 181.013,00 КМ и представљају приходе од затезних камата због кашњења у плаћању од корисника услуга Предузећа.

7.4.4. Финансијски расходи

У билансу успјеха исказани су финансијски расходи од камата у износу од 394.756,00 КМ, од чега се 73.139,85 КМ односи на камате по револвинг кредитима, 283.335,47 КМ се односи на обрачунате затезне камате од стране добављача и 38.243,05 КМ на камате по судским пресудама и кашњења у измирењу пореских и других накнада.

Предузеће је исказало **губитак од финансијских активности** у износу 213.743,00 КМ који је 1% **већи** од остварења у претходној години.

7.4.5. Остали расходи и губици

На позицији осталих расхода и губитака исказан је износ од 6.992.845,00 КМ, који се састоји од:

- губитака од продаје и расходања сталних средстава	11.864,97 КМ;
- расхода од исправке вриједности потраживања	6.240.943,69 КМ;
- отписа потраживања по судским пресудама	395.254,72 КМ;
- трошкова судских спорова	58.205,79 КМ;
- казни	2.943,00 КМ;
- накнаде штета	13.699,71 КМ;
- накнаде штета по судским пресудама – уједи паса Луталица	98.520,10 КМ;
- донација	4.000,00 КММ
- накнадно утврђених расхода ФЗО – непризната накнада	43.153,09 КМ;
боловања преко 42 дана изнад износа од 1.000 КМ	
- губитака ел. енергије изнад допуштеног нивоа по Нормативу	122.389,00 КМ;
- осталих расхода	1.870,93 КМ;
У К У П Н О:	6.992.845,00 КМ.

Издаци за донације у износу 4.000,00 КМ реализовани су на основу Меморандума о разумијевању од 30. маја 2016. године за подношење апликације за пројекте прекограничне сарадње. Меморандумом је у члану 3 предвиђено да ће се учешће у финансирању пројекта утврдити накнадним споразумом. Плаћање услуга по меморандуму врши Црвени крст Брчко дистрикта БиХ, а уговорне стране ће дозначити уговорена учешћа. На захтјев Црвеног крста средства су дозначена директно ангажованом консултанту, без претходно потписаног споразума о висини учешћа и супротно одредбама меморандума да исплату врши Црвени крст Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је донације извршавати досљедном примјеном закључених споразума, у дијелу прихваћеног износа и начина плаћања.

Губици електричне енергије изнад допуштеног нивоа исказани у износу 122.389,00 КМ резултат су примјене Закона о ПДВ-у којим се опорезују губици изнад технички допуштеног норматива. Издатак је резултат вриједности од 104.606,00 КМ који су признати у приходе по интерној фактури и 17.783,00 КМ обавезе за ПДВ која представља стварни ефекат губитака. Признавање прихода и расхода по основу интерне фактуре у бруто износу умањује њихову фер презентацију с обзиром да су расходи изгубљене електричне енергије већ једном признати као расходи набавке а по основу издате фактуре се не очекују будући приливи или користи да би испуњавала услове за признавање прихода.

Потребно је издатке настале због обавезе обрачуна ПДВ-а на губитке електричне енергије изнад техничких норматива признавати у висини обавезе за ПДВ.

7.4.6. Резултат пословања

Сучељавањем укупних прихода и расхода и губитака Предузеће је исказало свеобухватни губитак у износу од 6.989.834,00 КМ.

8. Усклађеност подзаконског акта са Законом

Увидом у Правилник о платама и накнадама уочили смо одредбе о додацима на плату у случајевима када одређене послове обављају запослени са стручном спремом вишом од захтијеване, чиме се за послове исте сложености, одговорности и услова рада уз исте резултате остварују различите плате, што није у складу са одредбама члана 4 Закона о раду јер доводи до дискриминације запослених по основу стручне спреме која није захтијевана за одређено радно мјесто и може довести до непотребних судских спорова и додатних издатака за Предузеће.

Осим тога одредбама Правилника дато је дискреционо право директору да посебном одлуком може одредити једнократно или виšekратно увећавање појединачних плата запослених без постојања икаквих мјерљивих критеријума.

Потребно је приликом дефинисања основне плате за конкретно радно мјесто обезбиједити спровођење принципа једнаке плате за једнак рад ради спречавања дискриминације запослених.

Потребно је утврдити јасне и мјерљиве критеријуме за оцјену радног доприноса запослених, те прописати процедуру њихове примјене на конкретне послове приликом обрачуна плата за текући мјесец.

Чланом 14 Закона о јавним предузећима у Брчко дистрикту БиХ ("Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", бројеви 15/06, 05/07, 19/07, 01/08, 24/08 и 17/16) утврђена је обавеза усклађивања аката јавних предузећа у року од тридесет (30) дана од дана његовог ступања на снагу. Закон је ступио на снагу 9. јуна 2016. године, а Предузеће је 15. августа 2016. године донијело одлуку о измјени Статута, коју је 16. августа 2016. године упутило Скупштини Брчко дистрикта БиХ на давање сагласности. Такође, Предузеће је 6. септембра 2016. године извршило измјене Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈП "Комунално Брчко" д. о. о. Брчко и исти упутило Скупштини Брчко дистрикта БиХ на давање сагласности.

Констатујемо да Предузеће није у законском року извршило усклађивање аката са Законом о јавним предузећима у Брчко дистрикту БиХ.

Увидом у важећи Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста уочили смо неусклађеност услова стручне спреме потребне за обављање послова са описима радних задатака која се огледа у уопштености врсте школе (друштвени/технички смјер) у односу на детаљне стручне захтјеве и опис послова појединог радног мјеста чиме се отежава избор одговарајућих стручних профила и умањује објективност оцјене оспособљености кандидата.

Потребно је обезбиједити да се усклађивање аката врши у роковима прописаним одредбама Закона о јавним предузећима у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је, осим дефинисања потребног нивоа стручне спреме за поједино радно мјесто, дефинисати и стручни профил који у највећој мјери одговара захтјевима конкретног радног мјеста.

9. Јавне набавке

Чланом 2 тачком п) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“ број 39/14) дефинисан је појам „Оквирни споразум“ и прописано је да се истим дефинишу услови под којима се могу додијелити уговори током одређеног временског периода.

Чланом 32 ставом 5 истог закона регулисано је када се могу додијелити уговори који се закључују с понуђачима с којима је већ закључен оквирни споразум.

Чланом 2 Упутства о објави основних елемената уговора и измјена уговора („Службени гласник БиХ“ број 56/15) прописана је обавеза објаве основних елемената уговора и у случају закључивања оквирног споразума.

Чланом 3 Оперативног упутства о поступању по оквирним споразумима у ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ прописано је да се, након закљученог оквирног споразума за сваку конкретну набавку робе, не мора закључити појединачни уговор у строго формалном смислу.

Одредбе наведеног оперативног упутства нису у складу с чланом 32 ставом 5 Закона о јавним набавкама. Оперативно упутство, као акт ниже правне снаге од Закона, може детаљније разрадити одредбе Закона, а не дерогирати Закон.

Предузеће треба, при изради подзаконских аката, поштовати начела хијерархије правних прописа и међусобне усклађености.

Потребно је ускладити Оперативно упутство о поступању по оквирним споразумима са Законом о јавним набавкама, у дијелу утврђивања обавезе закључивања уговора на основу оквирног споразума.

10. Коментар

Јавном предузећу уручен је Нацрт извјештаја о ревизији финансијских извјештаја на дан 31. 12. 2016. године, број: 01-02-03-13-219/17, на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и примједби на налазе ревизије.

Јавно предузеће, у остављеном року од петнаест (15) дана, није доставило примједбе на налазе и мишљење из Нацрта извјештаја, те стога Нацрт извјештаја у непромијењеном тексту постаје коначан Извјештај.

Тим за ревизију:

Сафет Нишић, дипл. ек.

Татјана Павловић-Клашнић, дипл. пр.

